NAM THỨ MƯỜI BẢY — SỐ THỨ 2130

RESIDENCE SUPERIEURE DU TONKIN — HỒI SỐ 1 9 1 3

DEPOT LEGAL INDOCHINE — No 2197

NGÀY THỨ BẢY 26 AVRIL 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI					
	Một tờ báo hàng ngày xuất bản tại Hanoi, Haiphong, Namdinh, Thái-bình và Hải-dương	Người đem đến nhà	Gửi đi Bưu-điện	Trung-kỳ và Ai-lao	Nam-kỳ, Cao-Miên và Lào	Nước ngoài
Một năm.	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	12$00
Các làng và các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng.	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng.	1.50	1.60	1.55	1.55	1.60	1.00

* Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN V. LUẬN

Adresse télégraphique:
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0=065 de large.
Une seule insertion. . . . 0$30 la ligne
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$12 la c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Mấy cái nhược-điểm của bọn học-sinh Tàu

Một nhà ngôn-luận Tàu mới đây có trích luận mấy cái nhược-điểm của bọn học-sinh Tàu, lời lẽ thật là chánh đáng mà thiết trúng sự tình; hỏi cố trong xã-hội mình thật cũng lắm người đồng bệnh, vậy tưởng thuật qua ra đây để công đồng lãm, gọi là mượn tiếng chuông chùa làng người, để tỉnh giấc ngủ mê của mình, có lẽ cũng có một vài phần lợi ích ở trong xã-hội ta bây giờ vậy.

« Một là không biết cái chân giá-trị của văn-chương. — Người Tàu thường cho rằng người ta ở đời cốt tu luyện lấy đạo-đức để lo việc tế thế độ dân, các văn-sĩ ham mê về đường tửu sắc, mà làm ra thơ văn, thì nói rặt những chuyện lo việc nước và việc dân; bộ tiểu thuyết không cứ trong nó việc gì, nhưng người làm sách cũng thanh ngôn rằng sách mình làm ra là chủ ý để khuyên đời răn đời. Khen những nhà văn-sĩ đời xưa hay là đời nay, thì tất nói rằng không phải nhà văn-sĩ ấy chỉ mượn phong hoa tuyết nguyệt để thỏa tình ngâm vịnh và làm cho đẹp câu thơ câu văn của mình mà thôi, mà nói là trong thơ văn có hàm súc nhiều ý nghĩa có quan-hệ đến nhân-tâm thế-đạo, quốc-kế dân-sinh; hình như cho nghề văn-chương là mạt nghệ, ít phải mượn cái sự lợi đến dân đến nước, để làm thêm cái giá trị của nhà văn-sĩ lắm. Từ ngày giao-thông với các nước bên Âu Mỹ, tuy cũng đã nhiều người hiểu rằng người ta cốt nhờ văn-chương để tỏ bày tư-tưởng của mình, chớ văn-chương có phải là mạt-nghệ đáng hổ thẹn đâu: nhưng mà người làm thơ văn cũng hay trên thì tán dương công việc của những nhà quyền thế, dưới thì mượn những việc để đạt lợi bệnh của nhân dân để làm cho văn-chương mình có giá-trị; thế chẳng phải là vì tư-tưởng và tập quán sai lầm mà đến thế ư?

Hai là cổ cái tình đa cảm, mà hay khinh tín. — Người Tàu thường không xét đến sự thực, hễ nghe thấy câu gì có ý vị mà xúc động mối cảm tình, thì lấy làm tin ngay. Như những câu « tài giả tạo vật sở kỵ », nghĩa là giới xanh hay ghen ghét với người có tài, câu: « hồng nhan bạc mệnh », hay là câu « dung nhân đa hậu phúc », nghĩa là người tài hèn phần nhiều được hưởng phúc. Không chắc rằng sự thực có như thế không, nhưng chỉ vì mấy câu ấy ý vị và lời lẽ dủ sinh lòng cảm khái cho người ta, cho nên nghe được thì tin ngay mà không đợi suy xét đến sự thực nữa; vì hay tin như thế mà người ta cũng hao giảm mất chí khí nhiều. Lại còn thế này nữa, nghe thấy những chữ hay như là chữ « tự-do », chữ « bình-đẳng », chữ « bác-ái » vân vân, thì không suy xét cho thấu nghĩa lý, và xem có thiết trúng với sự tình ở trong xã-hội mình không, đã vội sùng tín ngay. Thế chẳng phải là vì cái tình đa cảm và khinh tín đó dư?

Ba là tập quán rầu thả không nghiên-cứu cho đích xác. — Người Tàu làm việc gì cũng không chắc chắn đích thực, điều ấy thì ai cũng biết; lại còn đến việc học-vấn và nghề văn-chương, cũng chỉ mơ-hồ ước lược, chẳng cái gì là biết đến nơi đến chốn cả. Trong một bài văn, nói gió nói đất, không thiếu chi chi, mà kỳ thực có hiểu đích xác cái gì ra thế nào đâu. Đọc sách gặp những tên núi, tên sông, tên cầm thú, tên cây cỏ, thì chỉ hay rằng đó là tên núi, tên sông, tên cầm thú, tên cây cỏ, thế là xong việc, chớ cũng không cần khảo cứu cho đích xác xem núi ấy, sông ấy ở vào phương nào, giống vật ấy và loài cây ấy hình thù thế nào; đến khi làm thơ văn, cũng dám cả gan dùng những tên núi tên sông, tên cầm thú và tên cây cỏ mập mờ ấy vào văn mình. Cái tập quán rầu thả ấy há chẳng đáng cười lắm ư?

Bốn là hay nói theo người mà trong bụng không hiểu gì cả. — Tư-tưởng người Tàu phần nhiều chỉ là cầu nói bẻm cửa miệng, những văn khoa cử đời trước, đã đành không phải bàn đến nữa, đến như những thời văn bàn về chánh cục đời nay, cũng phần nhiều là nói hão, nói huyền, trên tờ giấy viết đến mấy nghìn câu, ma trong bụng thật không một kẻ gì cả. Từ khi có cái phong trào khảo cứu Tây-học đến giờ thì cái lệ ấy lại càng nhiều; nghe người ta khen ông nay là một nhà văn chương hay, ông kia là một nhà khoa-học giỏi, thì cũng nói đuổi mà khen, chớ có biết ông này văn-chương hay về lối gì, ông kia khoa học giỏi phát-minh ra những việc gì. Hay nói theo như thế, chẳng phải là một cái tập quán đáng hổ thẹn ư?

Năm là cái tình hay tự dắc mà không muốn cho ai bằng mình. — Người Tàu có cái tính hay cho nước mình là khôn khéo nhất, giàu mạnh nhất; còn các nước ngoài thì cho là mường mọi cả. Cái tư-tưởng ấy bây giờ tự-nhiên hết đi; hãy nói về phần riêng từng người, nhất là về đường kiến-thức, về lối học-vấn, hễ học hơn người được một vài quyển sách, biết hơn người được một vài việc, thì đã có ý hợm đời, cho mình là giỏi, khi giao-tiếp với chúng bạn, thì nói năng dáng bộ, đã tỏ ra cái ý kiêu căng, nhất là ở nơi tự hội đông người thì chỉ lo tìm cách để lòi đầu lộ mặt cho thiên-hạ biết có mình; thế ấy ai làm được cái gì hơi nổi tiếng, thì cả đem lòng ghen ghét mà kèn-cựa hãn-học, tìm cách để làm cho mất danh-giá của người ấy đi. Hạng người ấy tự mình cho mình làm giỏi, chớ chắc không có cái gì hơn người đâu; vì những người thật có kiến thức, có học vấn, thì không bao giờ cho mình là giỏi, mà đối với người khác vẫn giữ một mực khiêm-tốn; nữa là dám tự tôn tự đại mà tỏ tình ghen ghét ra với người khác ư?

Những cái nhược-điểm của người Tàu, chắc cũng còn nhiều, tôi chỉ trích ra mấy điều ấy, không dám chắc rằng những điều ấy là trúng bệnh cả, nhưng không kể trúng hay không trúng, nếu độc-giả bình tình mà xét, thì chắc cũng có vài phần bổ-ích ở trong ».

Bài này tuy nói về người Tàu, nhưng nếu nay ta đổi chữ « Tàu » làm chữ « Nam » thì tưởng cũng không sai mấy. Chẳng hay người mình nghĩ sao?

H. T. B.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN ĐIỆN

Bordeaux ngày 25 Avril 1924

Các tờ trình của các nhà giám-đốc

Cuối tuần lễ sau, các ngài lại sẽ hội nghị với quan Macdonald về việc ấy.

Việc trong nạt trú-bình

Sở quản-lý hỏa-xa ở hạt trú-bình lại nộp 50 triệu quan về số tiền lời thu được

Việc nước Đức

Giá tiền francs cao lên, các nhà lý-tài nước Đức rất là lo sợ, vì các nhà ấy có giao-ước với nhiều nơi về tiền francs, đến cuối tháng mai này sẽ phải tính toán.

Xứ Algérie đối với quan Poincaré

Hội-đồng đang quản ở Alger đồng thanh ưng chuẩn một khoản của ông nghị-viên Dumaux khen ngợi quan Poincaré và nói hết lòng trung thành vào ngài để ngài bảo-hộ các quyền lợi của nước Pháp.

Cavite, ngày 23 Avril 1924

Việc cấm vận ở Hoa-kỳ

Các viên thủy thủ đang tàu-động có ý ngại, vì ông chuẩn một khoản của ông nghị-viên Dumaux khen ngợi quan Poincaré và nói hết lòng trung thành vào ngài để ngài bảo-hộ các quyền lợi của nước Pháp.

Cavite, ngày 23 Avril 1924

Việc cấm vận ở Hoa-kỳ

Các viên thủy thủ đang tàu-động có ý ngại, vì ông chuẩn một khoản của ông nghị-viên Dumaux khen ngợi quan Poincaré và nói hết lòng trung thành vào ngài để ngài bảo-hộ các quyền lợi của nước Pháp.

Cavite, ngày 24 Avril 1924

Bay đến Bắc-cực

Tin Moscou. — Chánh-phủ Xô-viết định cử một đội thám hiểm cưỡi tàu bay đến Bắc-cực để cắm một lá cờ ở bên cạnh lá cờ của người Hoa-kỳ cắm trước đó đây. Hiện đã đặt ở Philadelphie chế một cái tàu bay kiểu riêng. Thiếu-tá Romansky sẽ cưỡi tàu bay ấy. Tháng septembre sẽ khởi hành.

Hỏa tai ở Phi-luật-tân

Tin Manille. — Thành Cebu là một thành lớn ở nội nước Phi-luật-tân. Cháy mất 2.000 nóc nhà. Hơn một nghìn người không có nhà ở.

Việc loạn ở Mexique

Tin Washington. — Quan đại sứ nước Mexique có báo cáo rằng quân của chánh-phủ đã đến đóng ở các châu về đông-nam.

Kẻ các bạt đều lập lại chánh phủ như cũ.

Đảng kỵ-loạn do D'eguez Vgil quản-đốc đã bị tảo trừ hết sạch.

Nhật-bản với Hoa-kỳ

Tin Kyoto. — Hội liên-hiệp các phòng thương-mại Hoa-kỳ có đệ trình quan thượng-thư Hughes một lá đơn tuân-cầu. Trong đơn ấy có nói: việc trục người Nhật rất tổn hại cho tình thân ái của hai nước Nhật-bản và Hoa-kỳ. Vậy xin chánh-phủ giải-quyết cái vấn đề ấy làm sao cho duy-trì được cục hòa-bình ở đời Thái-bình-dương.

Tin Trung-hoa

Ngày 17 Avril 1924

Tin Vương, Phùng, Tề

Vương-thừa-Mân, Phùng-ngọc-Tường và Tề-nhiếp-Nguyên đều sai đại biểu đi lại kết hiếu với nhau, phòng khi có công việc thì cứu viện nhau. Các tỉnh rất chú ý về việc ấy.

Cô-duy-quán xin nghỉ thêm

Cô-duy-Quán bệnh khỏi rồi, nhưng vì thầy thuốc dặn phải tĩnh dưỡng, lại cáo thêm một tuần lễ nữa.

Chức bang biện quân-vụ tỉnh Phúc-kiến

Chức bang biện quân vụ tỉnh Phúc-kiến, vì Ngô-bội-Phu quyết ý chủ trương cho Chu-ấm-Nhân, và vì Tề-nhiếp-Nguyên thấy Vương-vĩ-h-Toàn thất bại, cũng không phản đối nữa, cho nên Tào-Cố đã ha lệnh cho Chu nhận chức ấy.

Tin Giang-tô

Có tin đồn rằng Hàn-quốc-Quân (Giang-tô tỉnh trưởng) đã đánh giây thép về Bắc-kinh xin từ chức.

Tin Vương chanh Đình

Vương-chánh-Đình sang Lạc-dương nghe đâu Vương định rồi ở Lạc-dương ra Thượng hải, chớ không trở về Bắc-kinh nữa.

Việc phòng thủ Trường giang

Tiền Giang-tây, tỉnh An-tuy, tỉnh Hồ-bắc và tỉnh Giang-tô đều sai đại-biểu hội nghị các điều ước về việc liên binh phòng thủ trường giang.

Ngô dục-Lân đặt tiệc đãi nghị-viên nội-các

Ngô-dục-Lân đặt tiệc ở nhà riêng mình mời tất cả nghị-viên nội-các, có ý liên hợp để cầu giúp sức cho mình.

Vương-khắc-Mẫn xin từ chức

Vương-khắc-Mẫn xin từ chức tài-chánh bộ trưởng, nghe đâu như khi trình giấy rồi, Vương đã tìm xếp đem gia quyến sang Hán-bắn, Tao-Côn sai Vương dục-Cai đến nhà khuyên dụ, ở Bắc-kinh có tin đồn rằng Vương-khắc-Mẫn giả làm thế, là có ý muốn kiếm dường đâu để giải quyết việc kim phật-lang.

Chức tài-chánh bộ-trưởng

Phần nhiều nghị-viên nghe tin Vương-khắc-Mẫn quyết ý từ chức, mưu vận động cho La-văn-Cân lại làm chức tài-chánh bộ trưởng.

Việc Trung-Nga giao thiệp

Tôn-bảo-Kỳ và Cô-duy-Quán đối với việc Trung-Nga giao thiệp, rất là bối rối, không biết trù liệu thế nào; hai người bàn định với nhau, hãy cứ nói làm hồ rằng chưa tiếp được chánh phủ Nga giả lời, cho nên chưa tuyên bố ra nội-các.

Tin Quảng-đông

Ngày 8 avril, Tôn-Văn ha lệnh, thị-chánh sở trù 98 0 0 đồng, đ m-chánh sở 60,0 00 đồng, tài chánh bộ 50 0 00 đồng, (cộng 200 000 đồng). hạn trong ba ngày nộp đủ, để tải sang Đông-giang chi cấp cho Lên-quân.

Trần quỳnh-Minh cầu trợ với Lư-vĩnh-Tường

Tang-tri-Bình với Hà thành-Dung dự bị đem quân sang đánh Triều-sơn, Trần-quỳnh Minh được tin rất là lo sợ, sai Đặng-bá-Vỹ sang Triết-giang cầu-cứu với Lư-vĩnh Tường, Lư cáo đau không tiếp kiến Đặng.

Cuộc chiến tranh ở Đông-giang

Cuộc chiến-tranh ở Đông-giang hiện đã khai động, ngày 10 avril, Trường-quang-Lượng (Vân-nam đệ tam quân trưởng) cũ đem quân ở Tuạch-dương sang Đông-giang; ngày 12, Lưu-chấn-Huân (liên quân tổng tư lệnh) đã truyền lệnh cho các quân đoàn tụ họp ở Hoành-lịch để định kéo sang đánh Huệ-châu.

VẮN UYÊN

Đêm buồn

Đêm sao buồn thế hỡi đêm ơi!
Nghĩ chuyện bàn khoăn mãn sự đời
Con trẻ o oe cứ ừng muốn dạy,
Ông già lụ khụ mãi không ngủi.
Ngọn đèn mờ tỏ xem gần cạn,
Bình rượu dùng dằng tưởng đã vơi.
Gà gáy đắc thôi trời sắp sáng.
Xua nhau cùng thức mặt trà chơi.

Gánh nước đêm

Hai vai một gánh bước dương trường
Cái kiếp tang bồng phải đảm đương.
Dặm liễu nga ngùng cơn gió tạp.
Ngàn mai cố gắng buổi mưa sương.
La đà ngọn thỏ phô màu bạc.
Thăm thẳm gành ngân gợn vẻ vàng.
Lẫn lữa anh tài rơi lữ xá,
Vì ai xây đắp mạch tư tương.

Tuyết-anh, Lê-thái-Cơ.

LỜI ĐÀN BÀ

Ngày thanh minh

Tiết thanh-minh năm nay về tháng ba ngày mùng hai, ban mai sương mù, quá bảy giờ vẫn còn vướng đượm mờ sa, đồng cây xanh ngắt, mặt nước trong ngẫu trên con đường cái, kẻ đi người lại, nào gánh nào mang, nào xe tay, nào xe ngựa, ngồn ngang gò đống kéo lên, hoặc cùng nhau lần bước dặm xanh, thế là ngày lễ tảo mộ, gọi là tiết đẹp-thanh vậy.

Trên từ đấng thiê-tử, dưới cho đến kẻ thứ dân, đều có cái quan-niệm đối với lễ thanh-minh rất là thành-kính, rất là một-triết, tuy cái ngày hội chung một nước mà lại là hội riêng của từng họ từng nhà, mà cái lòng truy niệm của từng hạng người đối với song nài, đối với tiên-nhân có bảm một đoạn cảm-tưởng sâu xa, như khi đứng trước mộ-địa trong lòng có cảm động: hoặc mình đã làm đặng trọn nghĩa-vụ, thỏa nguyện cho người chín suối, hoặc còn đương dở dang, hoặc có kết-quả, mà ngậm ngùi cho nỗi sau, mừng mà cảm, hay xót xa mà cảm không hạn, nhưng không ai là không chan chứa mối cảm-tưởng; khi trời thì sùi sụt, dở nắng pha mưa, càng như xúc-động lòng người, miền man trăm ngả, khơi buồng ngui ngút, tro tàn buồn bay, ngọn gió đìu hiu, về mây tan tác.

Ông Đào-Trang có câu vịnh tiết thanh-minh rằng: « Nhi nữ bầu châu đỏ thị luy, anh-hùng vó ngựa bỗi thành hôi » nghĩa là người con gái nào quanh trong lại không đầy những nước mắt, kẻ anh-hùng vó ngựa bỗi xong lại không thành ra đống tro.

Ri ri một đám cỏ khâu,
Thỏ tha lác lặn, nghìa thâu những người.

Vậy mà khi trước ai có đanh cao nghĩa trọng, dẫu đời nọ truyền sang đời kia, miệng người vẫn còn truyền tụng cái công đức ấy, non sông còn kỷ niệm cái sự tích ấy, thì thế-phách hèn mà chánh-khí không bao giờ tan, cho nên hậu-nhân bằng-điếu, như cái dấu vết ghi để của sơn xuyên, lời tán-dương của nhân-thế, nên nhân ra cái tinh-anh còn phưởng phất trong vũ-trụ, mà cái giọt máu tinh thành đúc rồi lại hạng người sau này, hình như cũng đương thở hớp không-khí mới trong sạch, để bồi dưỡng sự nghiệp cao-thượng của đời trước; ấy cái quan-niệm thuộc về tinh-thần lễ thanh-minh là thế, còn cái hình-thức lễ thanh-minh như trên kia đã kể, ngựa xe rộn rịp, niềng giàn quả mang, lũ lượt người đi, vẫn vẫn.

Ôi! người ta trọng tinh-thần mà không bỏ nẫn hình-thức đi đặng, là vì có cái hình-thức, để biểu hiện cho biết còn giữ đặng cái tinh-thần. Nay lễ thanh-minh có người bàn nói rằng: ngày nào đi thăm mộ nỗ đặng, đợi chi ngày thanh-minh, lễ thanh-minh là của Tàu; lại người thì nói: cúng ông bà hương hoa cũng đủ, đợi chi phải cỗ bàn bánh trái; nói thế đâu không hợp lẽ phải cả. Sự cúng tế đã thuộc về lễ nghi của nước mình xưa nay như thế, t ết thanh-minh là ngày đi tảo-mộ, can cớ chi Tàu có mà mình lại không có, cứ lẽ phải có, thì ngay thanh minh là ngày tiết-tự, nhà-nước đã định ra ngày ấy, mình theo cái công-lệ của nhà-nước, mà đi thăm mồ mả ông bà mình, làm sao lại gọi là lễ của Tàu đặng; nếu lễ của Tàu, nào có cúng bái ông bà gì bên Tàu ở đâu.

Đam-Phương nữ sử.

Tự do diễn đàn

Dịch hai chữ agent echnique

Bản-quán lại tiếp được bức thư sau này:

Hai kỳ báo số 2115 ngày mồng 8 và 2118 ngày 11 tháng tư năm 1924, tôi thấy bàn chữ « agent technique » dịch ra thế nào cho đúng và nhã, có giả-trị, khi trước đã dịch là « tham-tá » mà nay chánh-phủ muốn dịch lại kẻo lẫn với chức « commis » thì lại dịch là « cán sự »; xem ra trước đã dịch là « tham-tá » thì gọi đã quen tai mà ai cũng lấy làm thuận mà nay dịch là « cán sự » thì vừa lạ tai mà xem ý nhiều người không thích, trong có nói muốn hỏi các nhà Hán-học, Pháp-học mà bàn định dịch thế nào cho phải. Tôi thiết tưởng nước ta xưa nay quan chức danh hiệu hay đặt vẫn tắt, hợp nghĩa và nhã nhận để xưng hô, dù chức to chức nhỏ khác nhau, cũng chỉ đặt khác nhau một chữ trên hay một chữ dưới mà thôi, không cần khác cả hai chữ như:

1· Ngạch tòa sử thì gọi chức thông-phán, cức thông-ngôn;

2 Ngạch học-chính thì gọi chức giáo sư, giáo-học;

3 Ngạch viện hàm thì gọi hàn-lâm điển-tịch, hàn-lâm điển-bộ;

4 Ngạch quan lại thì gọi chức tri-phủ, tri-huyện, tri-châu, v. v.

Thế có phải hai chức khác nhau mà cũng chỉ đặt khác một chữ đã đủ phân biệt rồi, dù người ta gọi chung là ông thông, ông giáo, ông hàn, ông tri, nhưng tùy-trường vẫn phân biệt ở chữ dưới rồi. Luận theo lời quan Toàn-quyền có nói trong nghị ngày 1er février 1920 rằng: « những người « agent technique » là tham bàn các công việc xếp đặt, trước tác thư toàn v. v... » và theo các bộ dịch hai chữ ấy thì nên lấy chữ « tham » của hai chữ dịch trước và lấy một chữ « sự » của chữ dịch sau mà chắp lại gọi là « tham-sự » cho khác với hai chữ « tham-tá » mà vừa đúng nghĩa, vừa nhã, vừa thuận tai, vì trong sách có chữ « tham-tri chánh-sự » ngày xưa chức to gọi tắt là « tham-chánh » nay chức nhỏ gọi là « tham-sự » cho có điển-nhã.

Thiển ý tôi như thế, nhờ ngài đăng vào qui báo cho để công chúng lãm.

Trần-hữu-Đáp
Trợ-tá phủ Kinh-môn Hải-dương

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Cuộc thi thơ

Của Báo-tin-Quyên tổ-chức

MMCCLXXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Quốc-tế xưa nay đạo rất sùng
Nhật-nguyệt hai vừng soi bể Á,
Cung-tường chín nhận ngất non Nùng
Văn-minh một mảnh gương Thù Từ,
Quy củ muôn thu giống Lạc-Hồng,
Cựu học tân trào ngày một đổi,
Hồn văn ghi tạc với non sông.

Bảo-đức-Hinh

10, Rue du Cuivre, Nam-định

MMCCLXXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu hiệu rằng văn rất bái sùng.
Bia tượng sau Lê và trước Lý.
Tủ linh nước Nhị với non Nùng
Tháo lan phảng phất vầu tơ trúc,
Đàn hạnh mơ màng ngọn cối tùng
Ai nấy chưa quên lòng vệ-đạo,
Cột cương-thường đẩy phải vun trồng

MMCCLXXXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Gặp hội sùng văn miếu rất sùng.
Gốc Lý cành Lê thay mấy độ,
Tượng vàng bia đá trải bao công,
Nguồn văn rộng mở nghiên sông Nhị
Mạch đạo xa trông bút núi Nùng.
Cỗ lịch bảo-tồn hương chúc thánh,
Nức miền Nam Bắc giải Tây Đông.

MMCCXC

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu lòng ai cũng kính cung.
Tượng Lý dầu xây vun đạo-mạch,
Bia Lê sau dựng rạng nho-phong.
Vẻ vang chuông khánh mơ Thù Từ,
Sực nức hình hương thoảng Nhị Nùng
Hỏi khách đàn tao qua lại đấy,
Còn vui tôn giáo phải tôn sùng.

Nguyễn-thị-Thái

Làng Bảo-hậu, Nghệ-an

MMCCXCI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu đâu hơn cõi giống rồng.
Văn-giáo nền vun đầu chỉnh đốn,
Văn-tuyên hiệu thánh rõ bình dung.
Văn lan lấp lánh soi dòng Nhị,
Văn bút xông cao ngất đỉnh Nùng.
Văn-vận còn xem phong vận đấy,
Văn-minh gương cũ rạng vùng Đông

MMCCXCII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn miếu xưa nay sở hội-đồng.
Lễ Lý tượng bia còn rực rỡ,
Xuân thu hương khói dốc tôn sùng.
Bóng nghiêm cờ biển in hồ Sử,
Ngọn bút khói nguyên vời đỉnh Nùng.
Ai nấy vun trồng nền đạo-đức,
Giữ gìn quốc túy với non sông.

MMCCXCIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu gây nền trải mấy đông.
Chín bực cung-tường nền nếp sẵn,
Hai đình sùng bái lửa hương nồng.
Nhị Nùng cảnh tốt đua trình lạ,
Thù Từ nguồn khơi muốn hợp dòng.
Quốc-tế những mong còn quốc-túy,
Văn-minh lỏ Khổng vạn đời trông.

Nguyễn-đăng-Thân

Làng Bạch-hà, Hưng-yên

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 25 độ
15 giờ 25 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Chủ-nhật, 27 Avril 1924
Quasimodo

Âm-lịch

24 tháng ba, năm Giáp-tí
Ngày Bính-tí
Hành Thổ, Sao Hư, Trực Thành
Kỵ Tác tạo, Vẫn-bắc, Tu-trì.
Viễn hồi, Phát-mộc.
NGHI : Tế-tự, Kỳ-phúc, Cầu-tự, Thương hiệu, Hội hữu, Xuất-hành, Khởi-học, Kết-hôn, Nạp-thái, Vấn-danh, Giá-thú, Tiến nhân, Trị-bệnh, Giải-trừ, Tu tạo, Lập-khoán, Thương-lượng, Khai-thị, Tài chứng.

Ngày kia :

Dương-lịch

Thứ hai, 28 Avril 1924
S. Vitai

Âm-lịch

25 tháng ba năm Giáp-tí
Ngày Đinh-sửu
Hành Thổ, Sao Ngưu, Trực Thu.
Kỵ : Lợi-cầu, Quan kỉ.
NGHI : Xuất-hành, Thương-quan, Thương-lượng, An-táng, Động-thổ, Tiến-nhân, Tế-tự.

Giá bạc. Kể từ ngày 26 Avril 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 8 f. 20

Thị giá quốc-trái. — *Ngày 26 avril 1924* 3 /. 54,15 — 3 /. Thứ hoãn vốn dần 66,40 — 4 /. 1917 58 75 4 /. 1918 57.95. 5 /. 1915-1916 70. 90 — 5 /. 1920 85.35. — 6 /. 1920 85,95.

Tin tàu. — Tàu *Chantilly* khởi-hành ở Marseille ngày 24 avril 1924, đi Nhật-bản.

Tàu *Balny* tới Houdau ngày 26 avril 1924, bỏi 15 giờ.

Quan Toàn-quyền đi Nhật-bản. — Sáng hôm nay hồi 8 giờ 30, quan Toàn-quyền và quí phu-nhân cùng quan chánh quản-lý văn-phòng Châtel, quan chánh tòa Chánh-trị Jeanbrau, quan ba bầu đã đi ô-tô xuống Haiphong để trưa hôm nay đáp tàu *André Lebon* sang Hương cảng rồi sang chiến-hạm *Jules Ferry* mà sang Nhật.

Trước khi quan Toàn-quyền khởi hành ngài có thông tư cho các quan thủ-hiến các xứ một tờ chu-tri nói rằng chánh-phủ Pháp và quan Thượng-thư thuộc-địa ủy ngài đi công cán tại Tàu và tại Nhật chừng hai tháng, vậy trong khi ngài đi vắng thì các công việc ngài đã giao hết cho quan phó Toàn-quyền Robin.

Thủy-tinh qua nhật-cầu. — Đến sáng hôm mồng 8 Mai nhằm vào hồi thứ năm thì Thủy-tinh sẽ qua trước Nhật-cầu (mặt trời).Ở địa-phận Bắc-kỳ thì không được xem lúc Thủy-tinh mới qua vào nhật-cầu, vì lúc ấy mặt trời chưa mọc. Song những người mắt thật sáng và dùng một miếng kính đỏ thì khi mặt trời mới mọc có thể nhìn thấy Thủy-tinh hình như một cái điểm đen ở trên mặt trời, mãi đến 12 giờ rưỡi mới hết.

Độ tầm giờ ba khắc thì Thủy-tinh sẽ đi được nửa đường và lúc bấy giờ thì cái điểm ở gần giữa nhật-cầu. Hồi 12 giờ 30 thì Thủy-tinh ra ngoài nhật-cầu mà đi trước về phía tây.

Sự thiên-biến ấy rất lạ, vì đã chín năm rưỡi nay không có, các nhà thiên-văn đã định đến bữa đó thì khảo cứu xem sao.

Nếu ngày 8 Mai này mà không có mây che thì ta có thể xem Thủy-tinh rõ được.

Trong ba năm rưỡi nữa là ngày 8 novembre 1927 Thủy-tinh lại đi qua nhật-cầu một lần nữa.

Khánh thành cầu sông Cái. — Chiều hôm qua, quan Toàn-quyền đã đến chủ tế khánh thành cầu sông Cái. Xe ô-tô quan Toàn-quyền đi trước và xe các quan công các nhà thân thương Tây Nam đi sau, có ngót một trăm cái xe qua cầu sang bên kia sông. Ở bên ấy có làm một cái rạp để nghênh tiếp quan Toàn-quyền và có thiết tiệc Champagne. Các quan Công-sứ, các quan tỉnh mấy hạt gần đấy cũng các nhà báo quán Tây Nam đều có giấy mời đến dự lễ khánh thành ấy. Quan Toàn-quyền có đọc một bài diễn văn.

Cầu sông Cái mở cho công chúng đi. Kể từ sáu giờ sáng ngày hôm nay là 26 avril thì hai bên cầu Doumer đã mở cho công chúng đi lại. Nhưng tạm thời thì ngày 1er Mai trở đi,cứ sáng từ 6 giờ 30 đến 8 giờ 30 và chiều từ 13 giờ 40 đến 16 giờ 45, trừ ngày chủ nhật không kể, hai bên cầu lại cấm đi lại để làm nốt những chỗ đang chữa đỏ chưa xong hẳn.

Những ô cấm đi lại thì hai bên đầu cầu sẽ treo một cái đầu hiệu đen để báo cho công chúng biết, về phía Hà-nội thì treo ở trên cầu thẳng cột thứ hai xuống và ở phía Gia lâm thì treo thẳng cột thứ nhất xuống.

Cuộc bay từ Paris tới Hanoi. — Trong số báo ngày hôm qua có in lầm rằng quan trung-úy Dumas định bay từ Biên-hòa đến Hanoi, nay xin cải chính là từ Paris đến Hanoi. Vì cuộc bay này mới là cuộc khó, chứ từ Nam-kỳ ra Bắc-kỳ thì không có gì lấy gì làm lạ.

Còn cuộc bay của Hoa-kỳ vòng quanh địa cầu thì tính hết là 80 ngày. Các tàu ấy đã khởi hành từ Hoa thịnh-đốn, bay qua Alaska và đậu tại kinh-thành Nhật. Một chiếc bị rơi xuống bể thì đã có một chiếc chế ngự-lôi cứu được.

Đôi tàu bay của Bạch-mai định sẽ đi đón tàu bay Hoa-kỳ và khi tới Hanoi thì sẽ nghênh tiếp lịch sự.

Quan chánh Đốc lý thành phố Hanoi hiểu thị cho dân Annam ở thành phố được biết rằng : Từ mồng một tháng năm tây này trở đi, nếu những người xưa nay vẫn phải đóng thuế thân ở thành-phố mà không có thẻ thuế thân năm 1924 thì các viên cảnh-sát sẽ có quyền bắt và sẽ chiếu theo các uật đang thi-hành mà phạt.

Đốc-quân Đường-kế-Vũ tại Quicháu — Quan Đốc-quân Đường-kế-Vũ là đường-tệ quan đô-đốc Đường-kế-Nghiêu, coi đạo quân thứ nhất của quân Đông-minh Vân-nam và Quicháu, ngày 10 avril vừa rồi ở Quidương (Kouei-yang) có gửi sang quan Toàn-quyền Đông-pháp bức điện tín sau này :

Kouei-yang, ngày 10 avril 1924

Sự giao thiệp của nước Pháp với Trung-hoa bao giờ cũng là thân ái. Nhưng mà cái tình thân ái của Vânnam với các thuộc-quốc ở dưới quyền ngài là lân bang với nhau thì lại thân ái hơn nữa.

Mới rồi tôi có tiếp được một bức điện tín ở Vân-nam báo tin rằng quan lớn có qua đó. Được tin ấy, thì lòng tôi nghĩ ngay đến quan lớn, nhớ lại khi xưa ôi có qua Bắc-kỳ thì được khoản đãi tử tế lắm. Qui chánh-phủ lại có tặng tôi mấy bức huân-chương rất qui, tôi rất lấy làm nhớ ơn.

Khi quan lớn tới Vân-nam, tôi không thân hành đến nghênh tiếp được thì tôi lấy làm tiếc lắm.

Quan lớn là một nhà chính-trị trứ danh mà cái tài của quan lớn thì người đồng bang tôi đều lấy làm phục lắm, chắc rằng trong khi qua Vân-nam ngài đã cùng với chánh-phủ chúng tôi trù tính cho nhân dân Vânnam được sung sướng hơn. Còn về phần tôi ở xa xôi thì tôi cũng xin gởi lời chúc quan lớn được trường thọ và chúc nước Đại-pháp được thịnh-vượng.

Xin quan lớn nhận lấy tấm lòng cảm ơn thành-thực và kính cẩn của tôi

Đốc-quân Đường-kế-Vũ ký

Đường đê Nhật-tân sửa lại. — Ở đường đê sông Cái về bên hữu hạ, từ Hanoi lên Nhật-tân hiện đương đắp cao thêm, cho nên đường đã lồng chồng, chỉ có những thứ xe nhỏ đi lại được thôi. Vậy ai đi lên bến Trèm thì nên đi qua đường Buồi hay là đường cái quan tức là đê Parreau mà lên đến Yên-thái thì hơn

Tòa án sai-trị. — Tòa án cai-trị đến sáng thứ tư 7 mai hồi 8 giờ sẽ họp tại Tòa Thượng-thẩm do quan cố-vấn Préau chủ tọa.

Hỏa tai. — Đêm hôm qua, hồi 9 giờ 15, phát hỏa tại nhà số 102 phố hàng Bát, lửa bốc lên cháy hết sạch và lan sang cả nhà láng diềng là hiệu thợ cạo Tiến-lập số 83 phố hàng Gà Cửa đông. Được tin báo, các vòi rồng của hai sở Cảm, xe ô-tô tưới đường, vòi rồng của mấy trại binh trong tỉnh đều lần lượt đến chữa ngay, mãi đến quá 12 giờ đêm mới tắt hẳn được ngọn lửa. Các linh chữa cháy đều rất khen lính Tây thật là đáng khen lắm, người vác búa, người vác cuốc, người bắc thang dây xông vào đống lửa mà giữ nhà, mà cứu đồ, trong khi ấy thì những người ở ngoài bơm nước vào mà tắt lửa, ai nấy đều tận tâm coi như là cái nghĩa-vụ của mình vậy. May không ai bị bỏng cả. Số tiền thiệt hại ước hơn hai nghìn đồng.

Ngạch học-chính. — Các viên trợ-giáo tập sự có tên sau này, đều được thăng trợ-giáo thực-thụ hạng tám kể từ ngày 1er mai 1924 trở đi :

MM. Tạ-huệ-Liên, Bế-ích-Bông, Trần-xuân-Nhượng,Phạm-ngọc-Thụy Trần-v-Chức, Ng-kim-Tích, Tô-hữu-Dâu, Nguyễn-tất-Lạc, Trần-việt-Nghi, Đặng-đình-Thưng Vũ-By, Nguyễn-v-Quyện, Phạm-tuấn Tài, Đỗ tiến-Ích, Phạm-đình-Ban, Vũ-v-Thiên, Ng-văn-Hiệp, Ng-quang-Kinh, Ng-Tập, Trần-khắc-Thạch, Ng-v-Tâm, Đặng-quang-Duyệt, Vũ-hữu-Ngài.

M. Hoàng-trương-Du, có bằng Sơ-học Pháp-Việt, được bổ trợ-giáo phụ tá. Lương mỗi tháng 15 đồng.

M. Đặng-Khoát, có bằng Sơ-học Pháp-Việt, nay được tạm thay M. Ng-v-Tức ở trương Khinh-giao, huyện An-dương (Kiến-an), trong khi M. Tức nghỉ.

M. Nguyễn-v-Tức, trợ-giáo thực thụ hạng tám tại trường Khinh-giao, huyện An-dương (Kiến-an), vì sức yếu, được phép nghỉ 30 ngày, lĩnh cả lương.

RẠP CHỚP BÓNG PALACE

Chương trình từ ngày chủ nhật 27 đến ngày thứ ba 29 Avril 1924

HAI MƯƠI NĂM VỀ SAU

Chia làm 10 thiên
Thiên thứ 8 chia làm 2 phần

TRẦN CHARENTON

Thiên thứ mười, chia làm hai phần

GIÁO-CHỦ DE MAZARIN

Nay mai sẽ chiếu tích :
CON GÁI NHÀ BẦN RẺ CÚ

Tiệc tháng và diễn-thuyết ở hội Khai-trí. Tiệc tháng hội Khai-trí định đến ngày chủ-nhật 4 mai (tức là mồng một tháng tư tại) đúng 7 giờ rưỡi tối, sau khi đã hội-đồng. Giá mỗi vị 2 $ 00. Tiệc xong, 9 giờ rưỡi có diễn-thuyết, ông Phạm-Quỳnh sẽ diễn về « *Địa-vị người đàn-bà trong xã hội nước ta* ». Ngài hội-viên nào dự tiệc xin cho biệu tên trước. Ngài nào không dự tiệc xin đúng 9 giờ rưỡi lại ngồi diễn-thuyết. Vấn-đề diễn-thuyết có quan hệ đến nữ-giới nước nhà, xin các Ngài đem cả các bà các cô lại nghe cho đông. Các ngài hội-viên các tỉnh muốn dự tiệc xin v ết từ sớm.

K.T.T.Đ hội kinh cáo

Tiệc trà kỷ niệm hội Tri-trí. — hội Tri-trí có lời kính nhắc các ngài Hội-viên rằng tiệc trà kỷ-niệm tamthập-nhị chu-niên hội vào đúng 4 chiều giờ tối ngày chủ-nhật 27 avril này, và xin mời các ngài nhớ lại dự tiệc cho đông.

Tiệc có đờn ca hèa-nhạc và chớp bóng ngay trong nhà hội.

Chủ tiệc là quan Nguyên Khâm-sứ Kinh Tissot, chánh Hội-đồng Bảo-trợ hội Tri-trí. Tri-trí hội lai-cảo.

Ngạch tòa-sứ. — M. Hoàng-văn-Lệ, thư-ký hạng nhì, hết hạn nghỉ, nay bổ đi tòng sự tại Phú-thọ.

M. Nguyễn-văn-Quyên, thư-ký ở Phú-thọ, theo như đơn xin, nay được bổ đi tòng sự tại đạo quan binh thứ ba.

M. Ng-đình-Hòe, ký-lục ở đạo quan binh thứ ba, nay đổi đi Kiến-an.

Thuốc-lá Manille vấn điếu to và vấn điếu nhỏ (cigares et cigarettes) tốt thượng-hạng và khói rất thơm.

Thuốc-lá Hoa-kỳ vấn nhỏ (cigarettes) hiệu « Camel ».

Bán tại : số 36, phố Đường Huế (Chợ-hôm) Hanoi. 3822

Về Áo-môn. — M. Gracias là lãnh sự Bồ-đào-nha sáng hôm nay đã xuống Haiphong để đáp tàu về Áo-môn (Macao) để sửa soạn việc nghênh tiếp quan Toàn quyền trong khi ngài trở về sẽ ghé qua thăm xứ ấy.

Việc kinh-tế. Nghị-định ngày 4 juillet 1921 thì nay bãi đi. M. Lochard là chánh ký-sư khoáng-học hạng nhất nay bổ làm quản-lý sở coi các việc kinh-tế tại phủ Toàn-quyền (Directeur des Affaires Economiques) và vẫn kiêm chức quản-lý sở Khoáng-chất và ngoại số lương và tiền phụ cấp thuộc-địa cùng phụ cấp chuyên-môn lại được lĩnh một khoản phụ-cấp nữa là bốn nghìn đồng.

Bốn mươi hai người trong một ngày. Theo lệnh quan Đốc-lý, độ rày sở Tuần-cảnh đuổi ăn mày rất lắm, có trong một ngày thứ năm mới rồi mà bắt được 42 người vừa đàn ông,đàn bà,trẻ con. Những người ấy quê ở đâu, đều đưa về đấy cả.

Tập bắn. — Sáng hôm qua mấy toán lính đạo thuộc địa thứ 9 có xuống Bạch-mai để tập bắn, nhưng lại gặp phải trời mưa cho nên cuộc tập ấy lại hoãn đến thứ ba sau.

Bán đấu giá tại Tòa án. Sáng hôm qua, tại Tòa án có bán đấu giá những đồ vật của Tòa Thượng-thẩm và tòa Sơ-thẩm Hanoi đã tịch ký được. Người đến mua cũng đông lắm.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Hội-đồng thành-phố. — Chừng đến thượng tuần tháng sau thì hội-đồng thành phố sẽ họp lại tòa Đốc-lý để bàn về mấy cái vấn-đề quan-hệ. Trong những vấn-đề ấy thì có việc mấy nước ở thành-phố.

Án cắp của chủ. — M. Godelu có đầu đơn kiện người thư-ký của mình tên là Trần phúc-Trương, về việc ăn cắp số tiền nghìn đồng. Số Mật-thám đã đòi ra số tiền ấy đủ cả.

Chó dại. — Ngày thứ năm 24 avril hồi 11 giờ trưa, con chó của một người Tây ở đường Clemenceau cắn phải cánh tay mặt và mông đít một đứa trẻ con Tây 8 tuổi. Đứa bé ấy đã phải đem lên Hanoi chữa thuốc. Con chó ấy khi bắt vào nhốt súc vật lại cắn phải một người nữa.

Ngã nhà gác. — Tối thứ tư ở một gian gác dãy nhà của M. Ng-hữu-Thực tức Sen ở phố Đường-cát có người con gái trạc mười tuổi, ngã xuống đường, bị sưng một bên mặt và đau cả người, ngay lúc ấy bắt tình nhân-sự, sau người nhà vực lên thang-thuốc, đến ngày nay xem ra cũng đã đỡ dần.

Cứ như lời của lân bàng ở đó thuật chuyện thì không phải người con gái ngã gác bởi sự vô ý lỡ chân, mà là vì một việc bất bình với cha nên toan bề cướp ngọ hồng-trần bằng cái cách ghê gớm ấy. Người ta nói : cô còn cha khuất mẹ, có người chị lớn đã xuất-giá và bốn em thơ dại, quanh năm chỉ trông vào hai bàn tay khéo léo của cô đi khâu thuê và mướn mới khỏi sự túng bấn. Một người con gái như thế kể cũng đáng khen lắm.

Ông bố cô ta năm nay niên-xỉ ngũ tuần có lẽ, tính khí lại ngang-tàng, đã chẳng lấy gia-cảnh như thế làm thương con, lại còn đi rước hầu non về vui cảnh già mà làm khổ cô ta, hết nay tổng tiền ăn, mai lại nã tiền tiêu, một nhà sáu miệng ăn chỉ trông cậy cả vào cô thì sao được sung túc! Bởi vậy ông bố lại càng cắn dứt riết, hết chửi mắng đến đánh đập, tối thứ tư ông ta đến tận chỗ cô ta làm đòi trót tiền, không được thì eo-éc về đến tận nhà rồi đánh vùi đánh dập mãi, sau cùng kẻ cô ta phải vùng chạy lên nhà chị ở gian gác mà gieo mình đấy để mong có người can giải, nhưng thương hại thay, ông bố ác nghiệt kia lại cũng theo lên, lại đánh đập một trận nữa rồi bắt lạy, ý lúc đó có ta phải đón song mất-ức nên nghĩ gián thân bèn chạy ra hiên lầu nhảy xuống để tự-tận.

Ôi, thanh phụ-tử, đạo thần hôn, câu chuyện trên này mà mượn phẩm đúng cả như lời dư-luận thì ông bố ấy tưởng đáng chê thay !

X.

HƯNG-YÊN

Quan Thông-sứ đi kinh-lý. — Như lời bản-báo đã đăng kỳ trước, quan Thống-sứ đã đi ô-tô ở Hanoi xuống Hưng-yên sáng hôm thứ năm 24 avril. Có M. Maillard là thư-ký riêng của ngài và M. Jean Marquet là quan Thương-chính và là nhà soạn sách tức danh ở bên này cùng đi với ngài. Quan chánh Công-sứ bản tỉnh và quan Tuần-phủ đi đón ngài ở địa-hạt Hưng-yên. Suốt dọc đường từ địa-hạt tỉnh cho tới tỉnh-lị có xi cấm sát sát. Các làng ở duyên lộ có thiết hương án bái vọng. Làng Yênnhân làng Giai-phạm mỗi làng dựng một cái khải-hoàn môn.

Gần 8 giờ quan Thống-sứ tới Bãnyên-nhân, quan đốn mang lính khố xanh ra chào, quan Thống-sứ dừng lại ở Bãn độ 20 phút, ngài có đi thăm trại lính và nhà trường. Ông giáo trường Pháp-Việt Bãn-yên-nhân có dẫn học-sinh ra chào ngài, mỗi cậu cầm một lá cờ tam tài. Tám giờ rưỡi quan Thống-sứ vào phủ Mỹ-hào, ở đó có quan phủ và hội-viên nghênh-tiếp. Ở phủ Mỹ-hào đi, ngài xuống huyện Yên-mỹ vào làng Liêu-hạ và Thư-thị xem sổ sách cải-lương của hai làng ấy. Ngài có dừng lại ở huyện lị một lúc rồi ngài về phủ Khoái-châu vào xem sổ sách xã Yênlạc. Quan phủ và hội-viên nghênhtiếp ngài tại Yên-lạc. Qua huyện Kim-động có quan huyện và các hội-viên chực ở huyện nghênh-tiếp ngài. Ở Kim động ra, thì quan Thống-sứ đến thăm Ấu-trĩ-viện làng Đào-đặng thuộc địa-hạt huyện Tiên-lữ. Gần 1 giờ ngài tới tỉnh lỵ xơi cơm sáng ở tòa Sứ.

Ở tỉnh lị quan giám-binh dẫn lính ra chào ngài ở cọn đường vào dinh công-sứ. Các công-sở và tư-gia cờ [illegible] đều có treo.

Buổi chiều quan Thống-sứ đi thăm nhà thương, vào hội Hợp-tế, thăm xưởng dệt vải, khăn mặt và làm ren, ngài sang qua trường Qui-thức rồi xuống xã Thiện phiến thăm ấu-trĩviện và trường học, 5 giờ 30 ngài xuống huyện Tiên-lữ thăm trường Pháp-Việt huyện và xã Thuy-lôi là làng sở tại. Ở đó dân sự nghênh tiếp ngài long trọng lắm, suốt con đường vào huyện dài ước 3-0 thước tây, chiếu giải sạn sát đến tận cổng huyện. Ở cổng huyện và trước cửa sở Bưuchính có dựng hai cái nhà kết bằng hoa với lá. Lúc quan Thống-sứ vào huyện có phường nhạc nổi bài quốcca mừng ngài Ở Tiên-lữ về ngài tiếp các qui quan tại tòa sứ từ 7 giờ cho tới 8 giờ. Ngài xơi cơm tối ở tòa sứ và ngủ ở đó.

Sáng thứ sáu, 7 giờ 30 quan Thốngsứ đi thăm Ấu-trĩ viện xã Xích-đằng, cách tỉnh lị một kilomètre, rồi ngài về làng Xuân-đỉnh và Triết-trụ khám sổ sách cải lương xong rồi về thẳng Hanoi Quan Sứ và quan Tuần bảotỉnh đi theo tiễn ngài.

NAM-ĐỊNH

Tại hội Tri-trí. — Hồi 7 giờ rưỡi chiều hôm thứ tư 23 avril, tại hội Tri-trí có họp đại hội-đồng thường-niên tại hội quán hội hàng Đồng.

Có 30 ông hội-viên đến họp.

Ông Hội-trưởng Ng-văn-Hội đọc một tờ trình các công việc trong năm 1923.

Tờ trình ấy đại lắm, vậy nay chỉ nói qua những việc to thôi.

Phòng đọc sách. Cái phòng đọc sách mà hội vẫn ước ao gây dựng đã lâu, nay đã thành lập được rồi. Nhờ có tiền quyên được đến 3'0 p. cũng tiền của hội thêm vào, nên đã mua được một số khá nhiều sách vở, các thứ báo-chương cùng tạp-chí.

Thư viện của hội trước kia chỉ có 70 quyển sách, nay mới thêm được 3'2 quyển nữa là 105 quyển bằng Pháp-văn.

Sách quốc-ngữ thì gồm cả tiểnthuyết, kịch bản văn thơ, phần nhiều là những sách hay cả

Sách Pháp-văn thì không những chỉ tiểu-thuyết, kịch bản, thơ văn mà thôi, lại còn có số sách về các khoa-học nữa.

Hội lại còn mua nhiều thứ báo như sau này :

Báo quốc-văn : *Trung-Bắc tân-văn, Thực-nghiệp dân-báo, Khai-hóa nhật báo*, tạp-chí *Nam-Phong* và *Hữuthanh*.

Báo Pháp-văn : *France-Indochine, Avenir du Tonkin, Courrier d'Haiphong Tribune Indigène. Excelsior, Lectures pour tous, Grande et Petite Illustration, Sciences et Voyages. Le Monde Illustré, Revue des Arts. Le Rire.* vân vân...

Một phòng đọc sách mà được ngần ấy thứ, tưởng đã khá lắm rồi. Thực công tạm đủ cung cấp cho các nhà hiếu học và đủ tài liệu cho các nhà muốn khảo cứu về một vấn-đề gì.

Phòng đọc sách thành lập từ 1er avril 1923. Tối nào cũng mở từ 7 đến 11 giờ. Mỗi tối được độ 10 ông đến đọc, ấy là không kể số người mượn sách về nhà mỗi tháng đến 40 ông.

Diễn-thuyết. — Cứ thực mà nói thì trong năm 1923 chỉ có bốn buổi diễnthuyết thôi.Ít ỏi như thế là vì ở Namđịnh này những nhà có thể diễnthuyết được thì khi hội mới đến lại không chịu nhận,hoặc bởi quá khiêm, hoặc có tính hay ngượng.

Việc dạy học. — Vì nhà hội chật quá chỉ đủ làm phòng đọc sách thôi, cho nên các lớp học phải tạm hoãn đến khi có nhà hội mới rộng rãi hơn, sẽ định liệu sau.Song thiết nghĩ nếu có thể lập được những lớp học cho người lớn thì còn hay hơn là dạy trẻ con vì con trẻ đã có trường nhà nước. Trong năm 1923 thành phố ta có đến 10 trường mới lập thêm, ấy là không kể 4, 5 trường tư-thục nữa. Gia-đì

(Xem trong thứ hai, cột thứ hai)

BÁN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói. 0p.08
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói. . . . . 0 . 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) học vào hộp bằng kim, mỗi hộp hai mươi điế. . . . . 0 . 20

8497

RÀ GIÁ THỰC CAO

Quốc-trái bất cứ năm nào, hạng nào, mà mang đến bán cho bản-hiệu, sẽ tính một giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN

Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise

2959 39, Phố hàng Quạt, Hanoi

MUỐN BÁN

Một ngôi đường-cơ, ở số 19, đường Rollandes, Hanoi, trong có một cái nhà bốn buồng lớn, buồng giấy, buồng tắm rửa, hiên lớn chạy xung quanh, mấy nước, mấy đàn đủ cả. Đất rộng ước chừng 1.800 thước vuông. Rất nhiều nhà phụ, có thể dùng làm chỗ chứa 40 được.

Hỏi ngay ở đây. 3829

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thư Hộ mật đảng Bắc-đẩu hội-đình.

Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnhviện Tenis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÂM-CHỨNG : GIÁ 1 $ 50

Phòng thêm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 52, GIẤY nói số 236 3018.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Xin xem xét và so sánh hộ kẻ nhầm to !!!

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiếu-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Bởi vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tiền-tsin, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư là báo xảy.

ĐÃ NGON LẠI BỔ

Rượu ŒNO KOLA COCA là một thứ rượu rất bổ, pha lẫn với thứ rượu nho Grenache.

Rượu này của ông L. BLANC là người nối-nghiệp J. BLANC, quan bảo-chế nhất hạng chế ra.

Đã ngon lại bổ giá tiền cũng lại rẻ, chỉ có 2 $ 40 một chai lít.

Mỗi ngày ta chỉ dùng uống trước khi ăn cơm một cốc con [illegible] là tốt.

Bán tại hiệu Bảo-chế J. BLANC

31, phố Trang-tiền Hanoi. 2099

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đán bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng dung tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực. 217

茂 MAO-SENG 盛

67, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 243

Hiệu lời mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-măng. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá công hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 MẬU-THỊNH kính cáo.

AI MUỐN CÓ NƯỚC XUỐI VICHY CHỈ NGAY Ở TRONG NHÀ

Ai cũng biết rằng nước suối Vichy có những tính chất gì, và nước ấy dùng được những việc gì, đau vì, đau thận cùng rõ số bệnh khác nữa, dùng nước ấy công-hiệu lắm.

Nhưng đến tận xuối ấy mà phục-thuốc thì tốn kém lắm, vì vậy hiệu bào chế Montès, NHÀ BÀ CHUÔNG có buôn thứ muối Sels Vichy có thể chai lớn, cả thứ chai nhỏ, chỉ bỏ mấy thìa con muối ấy vào một lít nước đun rồi thì có nước Vichy mà dùng, chẳng tốn kém là bao.

Nên đều hiệu bào chế NHÀ BÀ CHUÔNG, mà nên mua lấy Sels Vichy.

VIỆC KINH-ĐÔ

Phiên bộ Lại tâu nói về ban thứ quan viên trong khi bái mạng và triều-hạ — Bộ Lại tâu : Bộ tôi những khi bái mạng và triều-hạ, quan viên đứng lấp ban bổ hàm cao thì theo hàm, hàm thấp thì theo chức, mấy lâu tuần tuần như thế.

Bộ tôi nghĩ từ-phẩm ấn-quan trở lên, hoặc mông thăng thự, hoặc mông thăng thọ, đối với chức mình hiện lĩnh không có hơn thua gì lắm, nên về ban thứ cũng xê xích nhau, chỉ có từ-phẩm thuộc viên trở xuống, nhiều người hàm cao lãnh chức nhỏ, lại gần đây bộ Hộ phiến xin chiếu theo ngạch-tịch hiện chức mà chế cấp quan-bào, nếu hàm cao đều cho chiếu hàm mà lập ban, sợ có chưa được thỏa-tiện.

Nay xin về sau hễ ai được thăng hàm thì ngày bái mạng xin đều chiếu như cận-hành, hàm cao thì chiếu hàm, hàm thấp thì chiếu chức mà lập ban để trong ân-mệnh. Còn khi triều hạ thường triều xin đều chiếu thực-chức mà lập ban cho có trật tự mà tuần tuần cho tiệu. Đến như các viên tạm-phái, hành-tẩu, hậu bổ bang-tá chưa có thực chức xin đều cho bằng khoa phục và phẩm phục chiếu hàm mà lập ban.

Bấy giờ vua với Lễ bộ thần duyệt tri, vậy đâm thanh tự, như mông Hoàng-thượng ban cho, liệu chỉ lục tuần khám phụng châu phê : « Ý thỉnh lục tuần » khâm thử.

Chợ xép càng ngày càng đông

Chợ xép là một cái chợ nhỏ nhứt chúng đôi ba mươi người tụ họp mua bán với nhau, chợ ấy ở phía trong Đông-ba nơi hai dãy trại, nguyên xưa nay chỉ thường thường đôi ba mươi người tụ họp tại đó mà nay càng ngày càng thấy đông thêm nước đến vài trăm người rồi, phần nhiều là hàng cá hàng gạo hàng quả phẩm và các thứ vật thực phẩm khác. Vì cớ sao mà chợ ấy càng ngày càng đông, ấy chỉ bởi tại chợ Đông-ba đánh tỉ tuế cho quá, nên các con buôn tụ họp vào đó cho khỏi tiền thuế thành chợ xép càng ngày càng to.

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Thấy mưa mà sợ. Từ khi bị trận mưa lụt, độ trung-tuần tháng hai cho đến nay, trời lại sử nắng to luôn, khí nắng khắt khao, chẳng khác chi tiết ha, nông-nực cả ngày đêm, như nung, như nấu, khó chịu vô-cùng. Bởi khi tiết thất-thường như thế, nên nhiều người bị cảm, ho, sốt; lại lắm người đau bụng, lại đau lâu lành.

Tối hôm 20 avril, trời chuyển-động, gió nắc reo reo, mây kéo vụt vụt, rồi đến độ nửa đêm, trở đổ một trận mưa rất to mưa luôn cho đến sáng, qua hôm 21 sáng ngất được một lúc, đến độ chín giờ lại mưa, mưa suốt cả ngày.

Đang lề lương trong khi nông-nực khát khao như thế, mà được trận mưa này, thì sung sướng, qui hóa xiết bao. Nhưng chỉ nhờ đến trận ngập lụt vừa rồi, lại nhìn thấy những đồng khoai bát ngát mênh-mông trước mắt mà khắp cả rừng mình, vì khoai ấy toàn là khoai mới trồng lại, sau khi bị lụt, đến nay chưa đầy một tháng, mới vừa ra là bén rễ, đương cần nhờ nắng rào, thì mới mong cậy được, nay nếu trời mưa thế này lấy vài ngày, khiến cho đồng khoai kia lại bị ngập nữa, thì thật là chết dở cả cánh, chớ có còn gì mà mong, nên chi càng thấy mưa bao nhiêu, lại càng lo sợ. May sao đến đêm ấy trở đã tạnh, rồi sang hôm 22 trời lại nắng to thật là phúc quá!

Khí tiết mùa xuân năm nay thật trái lẽ, nết mưa dầm như tháo, đông, lại đến nắng nồng như tiết hè, không thấy chút gì là chất khí xuân.

T. L.

SỰ-TÍCH MẠNH-LỆ-QUÂN

再生緣

Bộ tiểu-thuyết TÁI SINH DUYÊN (sự-tích Mạnh lệ-Quân) chia làm hai cuốn : Tiền-biên và hậu-biên, mỗi cuốn giá 0$90; tiền cước-phí 0$20. Ngài nào muốn mua, xin gởi thư và mandat cho ông NGUYỄN ĐỖ MỤC, Trung-Bắc Tân-Văn, Hanoi.

Nay kính cáo.

HỘI-ĐỒNG-ÍCH

đang giải-tán

Lời bá-cáo cần kíp

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội-Đồng-Ích :

Đến ngày 31 tháng 7 tây năm 1924 này, thời sẽ kết sổ, thôi sự nhận các sổ của các ông bà có tiền gửi ở Hội-Đồng-Ích.

Vậy ông bà nào có sổ gửi tiền mà chưa giao cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở số 3 phố Jauréguiberry, Hanoi, thời xin giao ngay cho ông ấy trước ngày 31 Juillet 1924, quá ngày ấy, người có tiền gửi sẽ mất quyền đòi hỏi về số tiền mình gửi.

Giải-Tán-Viên

P. Pon. E. CHATAIGNEAU.

Y. M. GRENES

2094.

CÁO-BẠCH

Các ngài ở các tỉnh, có da bò con bán, (Peaux de veaux) xin viết thư về : Boite postale No 9, Hanoi, sẽ bán được giá thực cao.

HIỆU

MINH-DƯỠNG

MAI-CHÍNH TỔNG-CỤC

của Đông pháp Yên-thảo công-ty

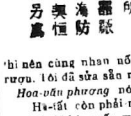
HÃN BUÔN VÀ BÁN LẺ

CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ-GÀ

Giáo phố hàng Gai số 83

PHOSPHATINE FALIÈRES

là một món vật thực khó mà bắc chước được

Đã có tánh dưỡng như sữa, mà lại ngon, dễ ăn.

Dùng nuôi con nít và để dưỡng những kẻ ỷ yếu.

Phải đòi cho thiệt hiệu Phosphatine Falières.

Coi chừng kẻo làm đồ gian giả, bắc chước theo bề thân hiệu

PHOSPHATINE FALIÈRES

Bột này bán công xứ, tại PARIS thì ở đường de la Tucherie, miền bải 6.

白告 CAO-BẠCH

Muốn bán một nhà máy làm Dầu và Xà-phòng ở xứ Bắc-kỳ và một miếng đất rộng, một nhà máy Cưa, một nhà máy Gạo.

Ai cần mua các nhà may rất có lợi ấy, xin cứ hỏi quan Lục-sự kiêm Quản-lý văn-khế HENRY ở Haiphòng thì ngài sẽ bảo các cách-thức cho.

SẮN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ bảy 26 avril 1924

HIẾU THUẬN HOÀN TOÀN

Tích hát này có thể làm gương khuyến giới được.

Con hiền cháu thảo rể tham.
Ăt t ấn vợ trẻ nỡ gan ông già.
Gia tài tính phải chia ba.
Nhìn nhau lắc lưỡi gái nhà khôn ngoan.

Tối chủ-nhật 27 avril 1924

LƯƠNG BẰNG ĐỐC NGHĨA

Nghe lời chú cũng như cha.
Ngờ đâu đến nỗi nghiệp nhà tan hoang.
May nhờ có bạn lo toan.
Cơ đồ lại được chu toàn như xưa.

Có đọc bài báo răn về sự cờ bạc mà a-phiến rất nực cười.

Tối thứ hai 28 avril 1924

Diễn nai tích :

Tích thứ nhất :

BÀ CỬ-LƯ

(Hát chèo)

Tích thứ hai :

SONG-LONG TỰ THẮNG CẢM CỨU GIÁ

(Trẻ con diễn tuồng)

Tối thứ ba 29 avril 1924

KIM ỐC TRỮ KIỀU

Hữu tình mà hóa vô tình.
Giới xanh trêu cợt mãi mình thế thôi.
Mà hồng phận bạc như vôi.
Phụ người người lại phụ kẻ đôi ba lần.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước, mua báo [illegible] cần kíp gì ông nào mua tờ nào cũng cứ gửi thư cho chúng tôi, chúng tôi không để tiền đâu mà gửi báo cho. Nhưng quan không trả thì [illegible] tiền tới rồi hoặc không thấy báo thì tháng sau cứ đi đòi cũng được.

Số 19

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

nỗ MỤC dịch thuật

HỒI THỨ X

Hoa-văn-phương với *Vàng* bởi *Ngụy-lâm-xuyên* rằng :

Đại-huynh đã nghĩ được mưu-kế chi để hại *Phùng-hức* chưa ?

Ngụy-lâm-xuyên nói :

— Mưu-kế cũng không khó chi, nhưng xin công-tử phải theo ý tôi mà thi-hành mới được. Đến ngày 26 này *Phùng-hức* đưa sinh-lễ sang nhà họ *Tiền* thì công-tử cứ đến mừng, khiến cho hắn không nghi-ngờ chi nữa, bấy giờ tôi sẽ có mưu-kế. Nếu công-tử không nghe lời tôi nói, dám xin công-tử hãy tìm người nào tài giỏi được hơn tôi.

Hoa-văn-phương nói :

Đại-huynh bảo sao, tôi cũng xin nghe lời, nhưng không thể nào để cho đại-huynh về nhà được.

Ngụy-lâm-xuyên nói :

— Công-tử đã nghe lời tôi thì khi nào tôi dám trái mệnh công-tử.

Chuyện trò hồi lâu, đã thấy người nhà dọn cơm. Hai người ngồi vào ăn cơm. Khi ăn cơm xong, *Hoa-văn-phương* ngẩng nhìn mặt trời, vẫn hãy còn sớm lắm, nghĩ thầm : Trời già độc-địa ! Sao ngày hôm nay luống những dài ghê !

Hoa-văn-phương gọi *Hoa-hữu-linh* đến mà ghé tai bảo thầm. *Hoa-hữu-linh* vâng lời. Chờ mãi cho đến buổi chiều, *Hoa văn phương* lại giục người nhà dọn rượu uống. Vừa ngồi uống được mấy chén thì *Hoa-hữu-linh* ở ngoài lật-tà chạy vào báo với *Hoa-văn-phương*.

Hoa-hữu-linh nói :

— Dám thưa công-tử ! Cữu-lão-gia sai người mời công-tử sang có việc cần.

Hoa-văn-phương với vàng ăn cơm trước, để đứng dậy ra đi. Khi ăn cơm xong. *Hoa-văn-phương* dặn *Ngụy-lâm-xuyên* rằng :

— *Ngụy* đại-huynh cứ uống rượu thư thả, rồi tôi sẽ về ngay.

Ngụy-lâm-xuyên nói :

Xin vâng ! Mời công-tử cứ đi.

Hoa-văn-phương đứng dậy ra đi, sẽ dặn *Hoa-hữu-linh* bảo người canh cửa cẩm không được cho *Ngụy-lâm-xuyên* ra về. Lại sai người đem một cái thang bắc ở bờ tường phía sau vườn hoa.

Hoa-hữu-linh vâng lời chạy ra, hồi lâu trở vào bẩm rằng :

Cái thang nặng quá, một mình tôi không mang nổi.

Hoa văn-phương nói

— Sao nhà-ngươi không gọi một người nữa mang hộ ?

Hoa-hữu-linh nói :

— Chúng đ đâu cả, không có một người nào ở trong vườn hoa.

Hoa-văn-phương nói :

— Để ta khiêng với nhà-ngươi !

Hai người ra chỗ vườn hoa, cố sức mãi mới dựng nổi cái thang lên trên bờ tường. *Hoa-văn-phương* bảo *Hoa-hữu-linh* về rồi nhặt sẵn một viên đá nhỏ, trèo lên trên bờ tường, cầm viên đá ấy ném xuống mái nhà *Ngụy-lâm-xuyên*. Viên đá lăn long-lóc.

Bỗng thấy lờ-mờ có hòng một người đàn-bà trèo lên gác sân, lại bắc một cái ghế liền với mép tường mà bảo rằng :

— Công-tử bấm chân cho chắc mà bước xuống cái ghế này.

Hoa-văn-phương nói :

— Nàng giữ vững nhé !

Nói xong, lóp-ngóp leo qua ngọn tường, giẫm cái ghế ấy rồi bước sang gác sân. Hai người lại dắt tay nhau đi xuống buồng ngủ. Vào đến trong buồng, đèn thắp sáng rực.

Hoa-văn-phương vái chào mà hỏi rằng :

— Con nữ-tỳ nhỏ đi đâu ?

Thôi-thị nói :

— Nó đ ra, ở trước rồi !

Hoa văn phương nói :

— Nàng đã có lòng đoái thương thì ngày xuân hã-đ tình-cờ mấy khi, xin chớ nay hẹn mai lừa vậy.

Thôi-thị nói :

Hà-lẽ phải vội-vàng nóng-nảy! thôi còn có một lời muốn được giải bày : giả sử sau nay có người lấy sự rồi thì chẳng hay công-tử đối đ với tôi ra làm sao !

Hoa-văn-phương nói :

Khi nào tôi lại dám phụ lòng nàng.

Thôi-thị nói :

— Bây giờ khẩu-thuyết vô bằng, tô muốn công-tử phát-thệ thì tôi mới có thể tin được.

Hoa văn phương vội-vàng quì xuống mà thề rằng :

Tôi nguyện có trời đất, nếu tôi phụ lòng nàng *Thôi-thị* thì tôi xin chết ở dưới hàng-võ mũi tên.

Các độc-giả thử nằm mà xem. Không biết *Hoa-văn-phương* thề phải giờ linh hay sao mà về sau quả-nhiên ứng-nghiệm như thế.

Thôi-thị đỡ *Hoa-văn-phương* dậy, rồi lại bảo rằng :

— Hai ta đã có duyên với nhau thì nên cùng nhau uống một chén rượu. Tôi đã sửa sẵn rượu đây !

Hoa-văn phương nói :

Hà-tất còn phải như thế !

Thôi-thị bày mấy món ăn lên trên bàn, mời *Hoa văn phương* ngồi uống rượu. Rượu xong, vào màn đi nghỉ. Trời mới mờ sáng. *Thôi-thị* đã đánh thức *Hoa-văn-phương* dậy và bảo rằng :

— Bây giờ nên về ngay, rồi đến tối lại sang sớm một chút.

Hoa văn-phương với-vàng mặc áo, trèo lên gác sân. *Thôi-thị* đưa lên, lại ân-cần dặn rằng :

— Nước nhé ! Công-tử từng có thất-ước nhé !

Hoa-văn-phương nói :

— Hà-tất phải dặn !

Nói xong, lại lóp-ngóp leo qua ngọn tường, lần bậ : tường trụt xuống mất đất, trở về phòng ngủ từ đ. *Hoa-văn-phương* cứ quen lối, đem nào cũng đò sang, mãi cho đến ngày 26 thì là ngày *Phùng-hức* đưa sinh-lễ sang nhà họ *Tiền*. *Ngụy-lâm-xuyên* giục *Hoa văn-phương* đi sang mừng nhà họ *Tiền* và nhà họ *Phùng*. *Hoa-văn-phương* bất-đắc-dĩ phải ỵ kế lên kiệu đi ngay.

Trước đến nhà họ *Phùng*, sai người đưa danh-thiếp vào, *Phùng-hức* vội-vàng ra tiếp đón, rồi nói :

— Bấy lâu tôi bận về việc nhà mãi, thành ra không sang bái-yết đại-huynh được.

Hoa-văn phương nói :

— Tôi cũng bận mãi, chẳng đi được đến đâu.

Khi uống trà xong, *Hoa-văn-phương* đứng dậy xin cáo từ, *Phùng-hức* nói :

— Đại-huynh đi đâu mà vội-vàng như thế ?

Hoa văn phương nói :

— Tiểu-đệ có phá sang mừ : bên nhà gái

Phùng-hức tiễn ra đến tận cửa ngõi. *Hoa-văn-phương* sang nhà họ *Tiền*, *Tiền lâm* nghe báo, ông ra tiếp đón. Người nhà trà trà mời uống. *Hoa văn-phương* miệng cười ha-hả nói rằng :

Tiểu-đệ vừa lên mừng bọn hà trai, lại phải lại lễ [illegible] sang đây à ?

Tiền lâm nói :

— Nguyện-lão con chưa được giờ khởi-hành.

Hoa-văn-phương cáo từ lui ra. *Thang bưu* thấy *Hoa-văn-phương* đến mừng, cười mà bảo rằng :

Bấy lâu chẳng thấy mặt đâu, ăn uống à ? vì việc hôn-nhân mà đem lòng oán giận, không ngờ ngày nay hẳn lại đến mừng.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

VŨ-TƯ-ĐƯỜNG

(Gần cầu Sông Cái)
28, Quai Clémenceau, 28
HANOI

Đến ngày 1er tháng tư ta, tức là ngày 4 Mai 1924 thì tôi sẽ có xe hơi chạy Hà-nội – Sơn-tây.

Hà-nội, chạy 7 giờ sáng.
Sơn-tây, chạy 2 giờ chiều.

2105

Mở thêm!!!

Bản-hiệu xưa nay vẫn chuyên bán hàng tơ lụa, nay lại *mở thêm* cả nghề may quần áo tây nữa.

Chuyến tàu vừa rồi, bản-hiệu có nhận được nhiều thứ vải cao-su (imperméable) để may áo đi mưa, các thứ mũ làm toàn liège để dùng mùa nắng này và nhiều thứ vải để may quần áo tây nữa.

Xin các ngài chiếu cố.

Nay kính
PHAN-QUẢNG-THÀNH
10, Phố hàng Bạc, — Hanoi

2104

Kính đeo mùa xuân

Bản-hiệu mới sang nhiều thứ kính đeo mắt cực đẹp.

Xin mời quí-khách quá bộ chiếu-cố cho.

Vạn tạ
TONG-YUNE-TAI VING-KY
49, Phố hàng Ngang, 49
2103 HANOI

Hiệu GIU-ÍCH *tức là Công-ty* CHU-VĂN-MINH *ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115 có nhà máy nấu dầu và chế các thứ sơn tây đủ các màu đặt dấu* CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, cứ viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ xin gửi biếu ngay.

2043

QUINQUINA CUSSAC

BỔ SỨC — KHỎE NGƯỜI

Chế bằng rượu vang tốt. Rượu ấy làm cho ngon cơm, và cái vị nó rất ngon.

Rượu ấy khỏe và bổ làm cho người mới đau khỏi được phục-sức, trị được bệnh huyết-suy, bệnh sốt-rét cùng bệnh mệt nhọc.

Ai muốn giữ gìn sức-khỏe nên dùng rượu này.

HIỆU GUIONEAUD FRÈRES
HANOI — HAIPHONG

Đứng làm đại biểu bán rượu ấy cho khắp cả hạt Đông-pháp

THUẬN-THÀNH

BOTTIER — CHAPELIER
HANOI — 7, Rue des Cuirsses, 7 — HANOI

Bản-hiệu mới in xong Catalogue 1924, nhiều kiểu đẹp, xin mời các Quí-khách chiếu-cố.

c. 2096 Chủ-hiệu: NGUYỄN-TIẾN-HÀM kính-mời

THUỐC CHỮA BỆNH KHÔNG NGỦ, VÀ BỆNH ĐAU ĐỚN BỨT RỨT

Bệnh không ngủ thì thường sinh ra nhiều nỗi buồn rầu, kém đường sức khỏe, đường chí não, đeo phiền chịu tủi, mất còn mất tiền.

Trong các xứ nông thì thường hay sinh ra bệnh ấy. Kẻ nào ngủ không được thì hay sinh ra nghĩ vẩn nghĩ vơ, đến sáng thức dậy một nhọc lạ ung ngủ không ra việc, làm trong gì cũng không muốn, mê mà tỉnh mà thì sinh ra đoạn thương gân hay bệnh gỗ gu.

Ai mà không ngủ được hay kém ngủ, thì nên dùng thuốc *Neurinase*. Thuốc này âm cho ngủ được ngon giấc, làm cho bổ sức bổ chí, và không sợ ngủ nhiều quá.

Thuốc này là do tay một người học trò cũ ở viện Pasteur ở Ba lê chế ra.

Ở các hàng nào chế to đều có bán cả.

2056.

KỲ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin nào ngài mua báo khi có việc gì viết thơ đổi hỏi bản-quán, thì cho biết cái tên ở từ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản quán cái giấy quản lý, để cho ngài tới lấy để tiện tiếp. Xảo nếu ngài thường hay ký tên vẫn tắt, hoặc thêm quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

TRONG LÚC SẢN DỤC

Đàn bà vì khi sản-dục đau-đớn một nhọc mà yếu người đi. Huyết ra mất nhiều, thành ra ít đi và suy đi. Nhưng mà đứa con mới đẻ còn phải nhờ mẹ dưỡng-dục lâu, thì bấy giờ mẹ càng phải bồi-bổ cho tốt huyết, cho nhiều huyết. Muốn bổ huyết cho mạnh người, để có sữa tốt mà nuôi con, thì nên uống thuốc **PILULES-PINK**. Thuốc ấy sinh huyết mau lắm, rồi lại làm cho sữa cũng tốt và nhiều. Đứa trẻ đã nhờ công mẹ sinh-thành, lại được bú sữa tốt cả sinh sức lực, đó là cái hạnh-phúc cả đời cần nó bắt dầu từ đó.

Thuốc PILULES-PINK này bằng thuốc nào cũng có bán.

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET
là một vị tinh-thể không có phẩn chất nhiễm-độc
Mỗi hoàn 0,50 c/g uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ
THUỐC PHÁP — Trữ tại: 8, Rue de Pavée-du-Mail, PARIS — Ở PHÁP QUỐC LÂM
Cũng có bán tại Hanoi, E. CHASSAGNE, Pharmacien, 1, BOURGOGNE, Phnom-Penh, và các hiệu bào-chế khác.

NHÀ CHẾ-TẠO
Các thứ mũ bằng NÚT CHAI (Liège)
HAI-CHINH
74-76, Rue du Pont-en-bois, 74-76
HANOI

8043

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC
MỘT TRIỆU
HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ấy, nên tính mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Lần mua cả thảy giá là quan, cứ thì đồng tiền 25 tháng mỗi tháng sẽ người quay. Nếp tiền lần đến lần được ngay cái vé, tăng mình có quyền xổ-số và không sẽ thì được số tiền. Mình chỉ chịu chi-tiêu định một lần, chứ sau không phải đóng nữa. Sau, mà đã được đủ các cuộc rút số lại được cả quy n số-số mới mà cả quy có sinh lợi-tức.

Và CRÉDIT National mỗi năm tính kỳ dự cuộc rút số là 1er Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre

Mỗi lần rút số có:

1 lô	MỘT TRIỆU
1 lô	500 000 quan
2 lô	200 000 quan
3 lô	100 000 quan
6 lô	50 000 quan

Hiện rút số tiền kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan

Như vậy rất có công lắm

Muốn dự vào cuộc rút số ấy, nên gửi 20 quan cho đại-lý (số-mãnh nhà)

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papere, MARSEILLE (France) R. C. 6576

Việc bán ai mấy theo như bản lưu ngày 12 Mars 1920 của nhà mua sẽ được đủ điều chắc chắn

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khác-cựu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy bệnh gân yếu, bệnh ghíp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán: 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul Bert, Hanoi

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA
HIỆU
C. J. BONNET
LÀ TỐT HƠN CẢ
PACHOD Frères & Cie Lyon

Hỡi các ông mắc phải bệnh tinh (lậu và giang-mai) khi-yên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TU-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Bắp cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tinh đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gửi lại.

Cả cước độ hơn một đồng một lọ.

2082

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gởi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài từ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

CENO KOLA COCA

RƯỢU BỔ
酪補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*
Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每晚午各啞每各啞沒喉羅吹酸精

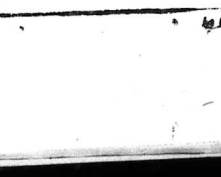
Bán tại: Hiệu Bào-chế **J. BLANC**
31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

2070

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi
歡入什錦門當浦行內河京東

Chúng tôi kính-trình các quý-khách biết rằng nay nhân dịp tết Tây, tôi Ta sắp đến nơi chúng tôi mới tiếp được ở Hong-kong (Hương-cảng) Canton (Quảng-châu), Shang-hai (Thượng-hải), Pékin (Bắc-kinh) vân vân, sang nhiều đồ bạc, vàng, ngọc, ngà, xứ, cốt để bán vào hai dịp tết.

Các thứ đồ bán Tết này thì thật là tinh sảo, thửa đã lâu lắm nay mới đến nơi, song chúng tôi lại định giá rất rẻ cốt để chiêu khách.

Xin các quí-khách có lòng chiếu cố thì mấu đến bản hiệu mà mua kẻo hàng hết thì mất một dịp đặc biệt đi.

Kẻ mua, người xem, đêm ngày đến bản hiệu cũng xin nhất luật đối đãi.

Chân-cáo
HIỆU PAO-VA, Bijoutier
Phố Hang Bồ, số nhà 28, Hanoi.